

Przedmiotowe Zasady Oceniania

historia

klasa IV

Szkoły Podstawowej w Wielkim Podlesiu

Opracowała: Barbara Czarnota

Spis treści:

- I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW
- II. POZIOMY WYMAGAŃ
- III. NARZĘDZIA POMIARU
- IV. KRYTERIA OCEN
- V. ŚRÓDROCZNE I ROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW
- VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW
O POSTĘPACH I TRUDNOŚCIACH W NAUCE
- VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI
WYCOWAWCĄ I PEDAGOGIEM SZKOLNYM W CELU POPRAWY
NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA LUB ROZWOJU
UCZNIĄ UZDOLNIONEGO
- VIII. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z PRZEDMIOTU HISTORIA
- IX. OCENIANIE UCZNIÓW Z OPINIAMI I ORZECZENIAMI PORADNI
PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

I. OBSZARY AKTYWNOŚCI UCZNIÓW

Na zajęciach z historii, uczeń jest oceniany w następujących obszarach:

- aktywność w czasie zajęć – gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć przez nauczyciela, podejmowanie dyskusji itp.,
- stopień opanowania wiadomości i umiejętność posługiwania się nimi w czasie zajęć lekcyjnych,
- wiadomości i umiejętności, których uczeń nabył w trakcie samodzielnego poszerzania wiedzy z zakresu historii (w przypadku gdy uczeń ubiega się o celującą ocenę końcową),
- stosowanie przez ucznia języka historycznego – terminów i pojęć w ramach przewidzianych podstawą programową dla klasy IV,
- praca z mapą,
- przygotowanie do zajęć – posiadanie zeszytu, innych przyborów lub materiałów wymaganych przez nauczyciela itd.,
- stosowanie wiedzy przedmiotowej w sytuacjach praktycznych,
- udział w konkursach i turniejach historycznych organizowanych przez szkołę lub inne podmioty,
- samodzielne prace ucznia – prace domowe pisemne, projekty, itp.
- umiejętność pracy w zespole – gotowość do pomocy innym, sposób komunikowania się w grupie.

II. POZIOMY WYMAGAŃ

1. WYMAGANIA PODSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę dopuszczającą:

- to takie kompetencje, które pozwalają uczniom:

- a) korzystać z nauczania określonego szczebla systemu szkolnego oraz kontynuować naukę na minimalnym poziomie,
- b) wykonywać proste zadania z zakresu podstaw programowych przewidzianych dla klasy IV,

dostateczną:

mają elementarny charakter i:

- a) są przydatne na wyższym etapie kształcenia,
- b) znajdują zastosowanie poza przedmiotem i poza szkołą,
- c) są mocno powiązane z innymi treściami,
- d) są możliwe do opanowania przez przeciętnego ucznia,
- e) są to najczęściej elementy materiału nauczania wiążące się z opanowaniem wiadomości lub nabyciem umiejętności zastosowania wiadomości w sytuacjach typowych.

2. WYMAGANIA PONADPOSTAWOWE – zawierają wiadomości i umiejętności na ocenę dobrą:

- a) obejmują czynności wspierające tematy podstawowe,
- b) pozwalają zrozumieć większość relacji między elementami treści nauczania,
- c) są to treści wprowadzane propedeutycznie, w klasie następnej będą poszerzane i utrwalone, toteż często treści te w klasie następnej zaliczane są do poziomu podstawowego,

bardzo dobrą:

- a) to umiejętności złożone, o charakterze problemowym,
- b) wykonanie odpowiednich czynności wymaga często przetwarzania wiedzy,
- c) są to umiejętności o wysokim stopniu trudności i abstrakcyjności,

celującą:

- a) zawierają wymagania określone na ocenę bardzo dobrą,
- b) nie wykraczają poza obowiązujące podstawy programowe i program nauczania, ale wymagają twórczego podejścia przez ucznia,
- c) zależą od indywidualnych zainteresowań ucznia.

III. NARZĘDZIA POMIARU

Sprawdzian

1. Praca samodzielna ucznia na lekcji (co najmniej 30 min) w formie pisemnej, obejmująca wiadomości i umiejętności dotyczące jednego działu, gdy partia materiału jest szersza lub dwóch działów, kiedy zakres materiału każdego z nich jest mniejszy. Dopuszcza się pracę sprawdzającą półroczną (roczną).
2. Sprawdziany są zapowiadane z tygodniowym wyprzedzeniem i podany jest zakres sprawdzanych umiejętności i wiadomości.
3. Sprawdzian poprzedzony jest powtórzeniem materiału, podczas którego utrwała się wiedzę i umiejętności wchodzące w jego zakres.
4. Uczeń nieobecny na sprawdzianie musi go napisać na najbliższych zajęciach lub w terminie uzgodnionym z nauczycielem w ciągu dwóch tygodni.
5. Nienapisanie sprawdzianu w terminie dodatkowym powoduje wpisanie w dzienniku „N”, co jest jednoznaczne z oceną niedostateczną.
6. Uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie pisze sprawdzianu z całą klasą - traci prawo do poprawy.
7. Uczeń, który otrzymał ocenę od niedostatecznej po bardzo dobrą, może przystąpić do poprawy pracy pisemnej w czasie i formie uzgodnionej z nauczycielem (w ciągu dwóch tygodni). Uczeń poprawia pracę tylko raz i do dziennika wpisywane są obie oceny.
8. Nauczyciel po sprawdzeniu sprawdzianu (w ciągu dwóch tygodni) udostępnia pracę uczniowi wskazując:
  - a) co robi dobrze,
  - b) co wymaga poprawy,
  - c) jak powinien się dalej uczyć.

Kartkówka

1. Samodzielna, pisemna praca ucznia na lekcji (do 15 min) obejmująca wiedzę i umiejętności w danym dziale do trzech ostatnich lekcji.
2. Kartkówki nie muszą być zapowiadane i nie podlegają poprawie.
3. Po sprawdzeniu i ocenieniu (w ciągu dwóch tygodni) są udostępniane uczniowi.

Odpowiedź ustna

1. Sprawdzenie wiadomości i umiejętności ucznia w formie ustnej odpowiedzi – w zależności od potrzeb.
2. Termin odpowiedzi nie jest podawany do wiadomości ucznia.

3. Uczeń ma czas na zastanowienie się.
4. Odpowiedź ucznia trwa około 5-10 min.
5. Uczniowie swoje odpowiedzi mogą oceniać, ocenę podaje się wraz z uzasadnieniem.
6. Nauczyciel dokonuje ostatecznej oceny i ją uzasadnia.
7. Oceny z odpowiedzi nie można poprawić.

Praca domowa

1. Praca ucznia wykonywana jest poza zajęciami lekcyjnymi (np.: w domu, świetlicy).
2. Praca domowa jest obowiązkowa.
3. Uczeń nie otrzymuje oceny niedostatecznej, gdy przed lekcją zgłosi nauczycielowi, iż nie potrafił w domu sam wykonać zadanej pracy, powinien jednak wówczas pokazać pisemne próby i przykłady rozwiązania wszystkich zadań.
4. Raz w ciągu semestru można zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej (przy jednej godzinie tygodniowo).
5. Po wyczerpaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
6. W obu powyższych przypadkach uczeń ma obowiązek odrobienia pracy na najbliższą godzinę lekcyjną. Jeśli tak się nie stanie, otrzymuje ocenę niedostateczną.
7. Brak zeszytu przedmiotowego, zeszytu ćwiczeń jest równoznaczny z brakiem zadania domowego.
8. Brak zadania domowego lub zeszytu ćwiczeń traktowany jest jako nieprzygotowanie i odnotowany w dzienniku w postaci minusa (-).
9. Prace domowe nie zawsze muszą być oceniane.
10. Zadanie domowe niedostarczone w terminie nauczyciel sprawdza, ale może nie ocenić. Uczniowi może zostać zlecona inna praca domowa.
11. Prace domowe mogą być sprawdzane w następujący sposób:
  - podczas lekcji, na ocenę, wybiórczo – jednego lub kilku uczniów,
  - po zajęciach, na ocenę, wybiórczo – jednego, kilku uczniów lub wszystkich uczniów,
  - na ocenę, poprzez głośne odczytanie przez ucznia na forum klasy,
  - wspólnie z całą klasą.

Praca na lekcji

1. Praca ucznia wykonywana na zajęciach lekcyjnych według kryteriów i zasad określonych przez nauczyciela.
2. Może być indywidualna, w parach oraz grupowa.
3. Uczeń za bieżącą pracę na lekcji może otrzymać częściową ocenę lub za niski stopień trudności – plusa (+), trzy plusy to częściowa ocena celująca.

Praca w grupach

1. Praca uczniów wykonywana na zajęciach lekcyjnych według kryteriów i zasad określonych przez nauczyciela. Nauczyciel tłumaczy na czym polega zadanie i jakich wyników oczekuje.
2. Dobór uczniów dokonywany jest w sposób losowy, ze wskazaniem lub dowolny.
3. Polecenia mogą być jednolite dla wszystkich grup lub zróżnicowane – każdy zespół może wykonywać inne zadanie.

4. Efekty pracy grup są oceniane częściową oceną lub za niski stopień trudności – plusem (+), trzy plusy to częściowa ocena celująca.

Projekt

1. Samodzielna lub grupowa praca ucznia, w domu lub na lekcji (nauczyciel wprowadza w tematykę, określa formy wykonania, objaśnia wymagania i kryteria oceniania projektu).
2. Po sprawdzeniu, ocenieniu i podsumowaniu przez nauczyciela, prace są oddawane uczniom.

Aktywność

1. Aktywność w czasie zajęć – gotowość do wykonywania ćwiczeń i zadań zaleconych do wykonania w trakcie zajęć przez nauczyciela, podejmowanie dyskusji, itp.
2. Uczeń za bieżącą aktywność może otrzymywać plusy (+). Trzy plusy to częściowa ocena celująca.

IV. KRYTERIA OCEN

Uczeń nieobecny na lekcjach ma obowiązek nadrobienia zaległości. Uzupełniając zaległości korzysta z samopomocy uczniowskiej (koledzy z klasy). W przypadku, gdy ta pomoc jest niewystarczająca, uczeń zwraca się o pomoc do nauczyciela.

Raz w ciągu półrocza (przy jednej godzinie tygodniowo) uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez konsekwencji otrzymania oceny niedostatecznej z uwagi na brak zadania domowego, brak zeszytu ćwiczeń lub nieprzygotowanie się do lekcji (jedna opcja do wyboru). Uczeń zgłasza nieprzygotowanie podchodząc do biurka nauczyciela.

Oceniane prace pisemnych odbywa się w oparciu uzyskaną liczbę punktów, według następujących zasad przeliczania:

% maksymalnej liczby możliwych do zdobycia punktów	ocena	
	0% – 30%	niedostateczny
31% – 50%	dopuszczający	pozytywna
51% – 70%	dostateczny	pozytywna
71% – 85%	dobry	pozytywna
86% – 97%	bardzo dobry	pozytywna
98% – 100%	celujący	pozytywna

Uczniowi, który korzysta z niedozwolonych materiałów, ściąg lub korzysta z wiedzy i umiejętności innych uczniów, nauczyciel przerywa pracę i wpisuje ocenę niedostateczną z „!” – oznaczenie niesamodzielności.

Jeżeli uczeń w czasie sprawdzianu korzysta z niedozwolonych materiałów, podpowiedzi kolegów, nauczyciel może nie wyrazić zgody na poprawę oceny. Również uczeń, który z przyczyn nieusprawiedliwionych nie pisze sprawdzianu - traci prawo do

poprawy. Nienapisanie sprawdzianu powoduje wpisanie w dzienniku „N”, co jest jednoznaczne z oceną niedostateczną.

Oceny z kartkówek, odpowiedzi ustnych, zadań domowych, projektów, pracy w grupach, aktywności, nie podlegają poprawie.

Uczeń może otrzymywać plusy (+) za pracę na lekcji lub wykonanie zadań o niskim stopniu trudności. Trzy plusy to częściowa ocena celująca.

V. ŚRÓDROCZNE I ROCZNE OCENIANIE UCZNIÓW

Ocena śródroczna i roczna wystawiana jest przez nauczyciela z co najmniej trzech różnorodnych ocen, w tym co najmniej jednego sprawdzianu oraz co najmniej dwóch ocen z poniższych propozycji narzędzi pomiaru osiągnięć edukacyjnych:

- odpowiedzi ustnej,
- pracy domowej,
- pracy na lekcji,
- pracy w grupach,
- kartkówek,
- realizacji projektu,
- aktywności,

z uwzględnieniem:

- postępów ucznia,
- systematyczności, pilności i zaangażowania,
- samodzielności w działaniu.

Ustala się dla przedmiotu historia w klasie IV wagę oceny w zależności od rodzaju narzędzi pomiaru osiągnięć edukacyjnych, różnicując tym samym jej ważność wg poniższych wskazań (dotyczy e-dziennika):

Narzędzie pomiaru osiągnięć edukacyjnych	Waga
diagnoza na wstępie	0
kartkówka zapowiedziana, praca domowa, praca na lekcji, aktywność, praca w grupach, przygotowanie do lekcji, projekt edukacyjny, plakat, referat	1
odpowiedź ustna, kartkówka niezapowiedziana, prezentacja	2
sprawdzian	3

Ważenie ocen dla nauczyciela jest elementem pomocniczym w ocenie wiedzy i umiejętności ucznia oraz jego zaangażowania, nie warunkuje jednak wysokości oceny klasyfikacyjnej śródrocznej, rocznej lub końcowej.

Oceny bieżące, za wyjątkiem sprawdzianu, nie muszą u wszystkich uczniów pochodzić z tych samych narzędzi pomiaru osiągnięć edukacyjnych.

Przewidywaną ocenę roczną nauczyciel wystawia najpóźniej w tygodniu poprzedzającym klasyfikacyjne posiedzenie rady pedagogicznej.

Ocena roczna obejmuje osiągnięcia ucznia w I i II półroczu.

Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji i uchyla się od oceniania może nie być klasyfikowany z przedmiotu.

Ustalona przez nauczyciela przewidywana roczna ocena klasyfikacyjna może być zmieniona tylko w wyniku uzyskania wyższej oceny z całorocznego sprawdzianu wiedzy i umiejętności. Rodzic może złożyć wniosek o przeprowadzenie całorocznego sprawdzianu w ciągu dwóch dni od uzyskania informacji o wysokości oceny przewidywanej.

Roczna ocena klasyfikacyjna może być zmieniona na wniosek rodzica złożony do dyrektora szkoły wyłącznie w przypadku, gdy jej ustalenie nastąpiło niezgodnie z przepisami dotyczącymi trybu ustalenia tej oceny. Roczna niedostateczna ocena klasyfikacyjna z przedmiotu może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego (szczegółowe zasady klasyfikacji rocznej i przeprowadzania egzaminów poprawkowych określa Statut szkoły).

VI. SPOSOBY INFORMOWANIA UCZNIÓW I RODZICÓW O POSTĘPACH I TRUDNOŚCIACH W NAUCE

1. Nauczyciel na początku roku szkolnego informuje uczniów oraz ich rodziców o:
  - a) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania,
  - b) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
  - c) warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych.
2. Uczeń na bieżąco jest informowany o ocenach wynikających z postępów i ewentualnych trudności w nauce bezpośrednio na lekcji oraz za pośrednictwem e-dziennika.
3. Rodziców ucznia informuje się o ocenach wynikających z postępów i ewentualnych trudności w nauce poprzez zamieszczenie informacji w e-dzienniku. Ponadto rodzice są informowani o osiągnięciach swoich dzieci podczas zebrań ogólnych, które odbywają się w terminach ustalonych przez dyrektora szkoły (wychowawcę) lub podczas indywidualnych spotkań nauczyciela z rodzicami. Każde indywidualne spotkanie z nauczycielem wymaga wcześniejszego umówienia się.
4. Każda ocena jest jawna. Uczeń ma prawo wiedzieć za co i jaką ocenę otrzymał.
5. Informację o przewidywanej śródrocznej i rocznej ocenie klasyfikacyjnej, w tym ocenie niedostatecznej, podaje się uczniowi i jego rodzicom w tygodniu poprzedzającym klasyfikacyjne posiedzenie rady pedagogicznej pisemnie za pośrednictwem wychowawcy klasy i w e-dzienniku.
6. Rodzicom uczniów udostępnia się poprawione i ocenione prace pisemne ich dzieci w szkole po ustaleniu terminu z nauczycielem.
7. W zależności od potrzeb przeprowadzane są: rozmowy indywidualne, rozmowy telefoniczne, wpisy do zeszytu przedmiotowego ucznia informujące rodziców o osiągnięciach edukacyjnych i ewentualnych trudnościach w nauce ich dzieci.

VII. ZASADY WSPÓŁPRACY Z UCZNIAMI, RODZICAMI, WYCHOWAWCĄ I PEDAGOGIEM SZKOLNYM W CELU POPRAWY NIEZADOWALAJĄCYCH WYNIKÓW NAUCZANIA LUB ROZWOJU UCZNIĄ UZDOLNIONEGO

1. Nauczyciel wskazuje, jakie partie materiału wymagają nadrobienia w przypadku, gdy uczeń jest zagrożony niepowodzeniem szkolnym lub z jakimi partiami materiału uczeń uzdolniony powinien się zaznajomić.
2. Ustalenie, wspólnie z uczniem, w jaki sposób będzie odbywała się praca:
  - a) praca własna ucznia,
  - b) pomoc koleżeńska,
  - c) pomoc nauczyciela.
3. Współpraca z wychowawcą oddziału i pedagogiem szkolnym:
  - a) wspólne ustalanie sposobu pracy z uczniem,
  - b) podjęcie pracy z uczniem następuje w porozumieniu z rodzicami.

VIII. KRYTERIA WYSTAWIANIA OCEN

Poziom opanowania przez ucznia wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania przedmiotu historia ocenia się w klasie IV w stopniach szkolnych od 1 do 6 z plusami (+) i minusami (-), poza 1- i 6+.

Ustala się następujące ogólne kryteria stopni z historii:

Ocenę niedostateczną (negatywna) otrzymuje uczeń, który nie opanował wiadomości i umiejętności wymaganych w programie nauczania.

Poziom wymagań koniecznych (K) - ocena dopuszczająca (pozytywna)

Uczeń powinien:

- rozumieć pojęcia częściowo i określić je przy pomocy pytań nauczyciela
- posiadać umiejętności dokonywania odtwórczych, płytkich ocen faktów i wydarzeń przy pomocy nauczyciela
- odczytywać, częściowo ze zrozumieniem teksty podręcznikowe i źródłowe, interpretować je przy pomocy nauczyciela
- w sposób poprawny posługiwać się słownictwem historycznym
- częściowo rozumieć podstawowe pojęcia i określać je przy pomocy nauczyciela
- wypowiadać się korzystając z częstych pytań pomocniczych oraz czasu na zastanowienie się
- znać od 30 do 50% wiadomości określonych podstawami programowymi
- poprawnie łączyć postacie historyczne z wydarzeniami bądź okresem, w którym odgrywały one ważną rolę
- rozumieć i przy pomocy nauczyciela wymienić najistotniejsze przyczyny i skutki zjawisk wydarzeń
- umieć odczytywać dane z osi czasu i je zaznaczać

Poziom wymagań Podstawowych (P) - ocena dostateczna (pozytywna)

Uczeń powinien:

- częściowo samodzielnie interpretować ważne fakty i wydarzenia historyczne
- odczytywać treści tekstów źródłowych i interpretować je przy pomocy nauczyciela
- posiadać częściową odtwórczą umiejętność analizowania przyczyn i skutków
- oceniać postacie i zjawiska
- czytać ze zrozumieniem
- wypowiadać się pełnymi zdaniami
- uczeń może mieć trudności w lokowaniu wydarzeń w czasie i przestrzeni
- wykazywać znajomość od 51 do 70% określonych treści
- znać terminologię oraz nazwiska postaci historycznych i osób pełniących współcześnie ważne funkcje społeczne w Polsce

- umieć odczytywać dane z osi czasu i je zaznaczać, w podstawowym zakresie dokonywać obliczeń chronologicznych
- posiadać wszystkie umiejętności i wiadomości określone poziomem wymagań koniecznych

Poziom wymagań Rozszerzających (R) - ocena dobra (pozytywna)

- odtwórczo lecz samodzielnie interpretować proste teksty źródłowe, podręcznikowe
- analizować przeczytany tekst bez pomocy nauczyciela
- sprawnie sytuować wydarzenia w czasie i w przestrzeni
- odtwórczo lecz poprawnie wnioskować
- rozumieć pojęcia, poprawnie stosować terminologię właściwą dla klasy IV
- logicznie posługiwać się ocenami zjawisk, wydarzeń
- umieć odczytywać dane z osi czasu i je zaznaczać, dokonywać obliczeń chronologicznych
- wykazać pełną wiedzę od 71 do 85% treści programowych zawartych w podstawach programowych, wykazać się opanowaniem wiadomości z poziomu podstawowego

Poziom wymagań Dopelniających (D) - ocena bardzo dobra (pozytywna)

Uczeń powinien:

- być aktywny
- rzetelnie i wnikliwie odpowiadać na pytania nauczyciela
- stosować poprawną argumentację
- poprawnie analizować wydarzenia w oparciu o zasób wiedzy nabytej
- wykazywać pełną sprawność w sytuowaniu wydarzeń w czasie i w przestrzeni
- wykazywać pełną znajomość terminologii właściwej dla klasy IV
- sprawnie posługiwać się mapą i planami miasta
- wykazywać pełną znajomość treści podstaw programowych
- znać i rozumieć przyczyny wydarzeń i zjawisk
- wykazywać się opanowaniem wiedzy i umiejętności z poziomu rozszerzającego

Poziom wymagań Wykraczających (W) - ocena celująca (pozytywna)

Uczeń powinien:

- być aktywny
- spełniać wymagania na stopień bardzo dobry
- posiadać umiejętność selekcji wydarzeń
- wykazywać znajomość faktografii i terminologii pojęciowej
- wyróżniać się w wypowiedziach pełną samodzielnością językowo - stylistyczną
- osiągać znaczące sukcesy w olimpiadach lub konkursach historycznych albo posiadać inne porównywalne osiągnięcia.

IX. OCENIANIE UCZNIÓW Z OPINIAMI I ORZECZENIAMI Z PORADNI PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNEJ

Uczniowi, który posiada opinię lub orzeczenie z poradni psychologiczno - pedagogicznej dotyczącej dostosowania metod i form pracy lub obniżonego poziomu wymagań w szkole podstawowej, nauczyciel dostosowuje wymagania zgodnie z zawartymi w nich zapisami.